

28 grudnia 2020

**Książki autorstwa Zdzisława Wojtowicza pt. „Historia Żelechowa oraz
„Traugutt w Żelechowie”**

Zdzisław Wojtowicz

**HISTORIA
ŻELECHOWA**

Żelechów 1977

HISTORIA ŻELECHOWA

Podróż przez życie i świat, którego już nie ma.

„Przez puszcę pełną wszelakiej zwierzyny
jechał raz rycerz, a z nim słudzy zbrojni.

Jechali wolno wśród leśnej gęstwiny
po chrześcijańsku wszyscy wszyscy w krzyże strojni”

Tak zaczyna się wiersz „Założenie Żelechowa”, który napisał czternastoletni chłopiec.

Chłopcem tym był Zdzisław Wojtowicz (1931 - 1997), który już od dzieciństwa interesował się przeszłością swojego rodzinnego miasta, a kiedy ukończył studia na Uniwersytecie Warszawskim, a potem studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, po wielu latach napisał „Historię Żelechowa”.

Był pierwszym człowiekiem w wielowiekowych dziejach tego miasta, który odważył się tego dokonać, mimo wielu trudności.

Były to czasy PRL-u, czasy wielkiego kryzysu politycznego i gospodarczego, kiedy to trudno było o podstawowe środki do życia. Trudno było też o wiarygodne, niepodważalne materiały źródłowe, o prawdę historyczną. Podkreślał: „Istniejące dokumenty pisane wymagają... dalszych, hipotetycznych uzupełnień.”

Pokonywał piętrzące się trudności i wykonał tytaniczną, pionierską pracę. I chociaż nie miał takich zamiarów, aby stworzyć dzieło naukowe, dokonał rzeczy niezwyklej, mianowicie: **ocalił od zapomnienia świat, którego już nie ma.**

„Historia Żelechowa” to pierwsza próba ukazania dziejów miasta na tle ogólnego życia narodowego i zmieniających się systemów państwowych w Polsce. Obejmuje prawie siedem stuleci.

Autor zadał sobie trud, niemały trud, aby w sposób interesujący, szczegółowy, barwny, plastyczny przedstawić dzieje miasta, z którym splotły się losy nie tylko jego, ale też losy wielu wybitnych Polaków zasłużonych dla miasta i kraju.

Poznajemy tu pierwszych historycznych właścicieli Żelechowa herbu” Ciołek” i ich zasługi dla Państwa polskiego.

Ciołkowie z Żelechowa należeli do wybranych rycerzy, pisarzy i dyplomatów królewskich, którzy związani byli z królem polskim: Władysławem Łokietkiem, Kazimierzem Wielkim i Władysławem Jagiełłą. Wspólnie budowali Polskę silną i niezależną. Niektórzy z nich zyskali nawet światową sławę. Dzięki Ciołkom Żelechów otrzymuje prawa miejskie.

Wymienić należy także innych sławnych właścicieli miasta m. in. Rzewuskich, Lubomirskich, Ignacego Wyssogotę Zakrzewskiego oraz innych ludzi zasłużonych dla Żelechowa i dla kraju, jak np. Romuald Traugutt, kpt. Władysław Polesiński, doktor Antoni Michałowski, ks. Wacław Milik i wielu innych.

Dowiadujemy się, jak dawni żelechowianie **zmagali się z losem**. O wojnach, powstaniach, głodzie, epidemiach, klęskach żywiołowych, o Żydach i ich relacjach z Polakami. O obronie polskości w chwilach zagrożenia

To podróż przez życie i świat, KTÓREGO JUŻ NIE MA.

Poznajemy więc przeszłość naszego kraju o także naszej małej Ojczyzny - Żelechowa i przekażmy ją swoim Dzieciom, Wnukom, Prawnukom....

„Ten, kto nie zna przeszłości, nie może zrozumieć
teraźniejszości i nie jest w stanie kształtować przyszłości”

Napisał H. Kohl

PAMIĘTAJMY !

22 stycznia 2021r. mija 158 lat od wybuchu Powstania Styczniowego – jednego z największych zrywów narodowych przeciw Rosji, które zakończyło się straszliwą klęską: polityczną, militarną materialną i moralną. Zginęło ok. 30 tys. jego uczestników, ponad 38 tys. zesłano na Syberię, skonfiskowano wiele majątków ziemskich, na inne nałożono kontrybucje. Stopniowo zlikwidowano resztki autonomii Królestwa (m. in. niemal całkowicie zrusyfikowano szkolnictwo).

Jednak mimo tego i represji wobec Polaków, zaborcom nie udało się złamać w narodzie ducha oporu. Przelana krew stała się dla następnych pokoleń zobowiązaniem do podejmowania w różnych formach i w innych okolicznościach walki o niepodległość.

Ostatnim dyktatorem tego wielkiego zrywu był **Romuald Traugutt- Człowiek - Legenda!**, który związany był z Żelechowem. Spędził tu prawie dziewięć lat swojego krótkiego 38-letniego życia. Okres ten pomijany był dotychczas przez Jego biografów.

A przecież to tu, prowincjonalnym, zacofanym wówczas miasteczku, z na wpół wiejską zabudową, o niechlujnym wyglądzie ulic pełnych błota lub kurzu, wśród jego mieszkańców: mieszczan, chłopów i Żydów – reprezentantów ówczesnego społeczeństwa, kształtowała się osobowość Traugutta.

Najpierw junkra w Trzecim Batalionie Saperów, potem oficer armii carskiej, który z konieczności służył zaborcy.

To tu, w Żelechowie w okresie niewoli, pod zaborem rosyjskim rozstrzygały się dylematy trudnego do pogodzenia poczucia honoru i godności Polaka i oficera w mundurze zaborcy zarazem.

Rodzą się pytania.

- Co spowodowało, że znalazł się w Żelechowie, służył zaborcy, a potem stanął u steru jednego z największych zrywów niepodległościowych – Powstania styczniowego – w najtrudniejszym okresie?

- Jak w tych warunkach, w atmosferze ucisku i prześladowań udało mu się ocalić w sobie najwyższe wartości: głęboką wiarę w Boga i wielki, żarliwy patriotyzm, opracować własny kodeks moralny, którym pozostał wierny aż do tragicznej śmierci a stokach Cytadeli Warszawskiej?

Odpowiedzi na te i inne pytania znajdziemy w książce pt. „Traugutt w Żelechowie w latach 1845-1853”, którą napisał Zdzisław Wojtowicz (1931-19997) - żelechowiec, absolwent Uniwersytetu Warszawskiego i Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Polonista, z zamiłowaniem historyk, entuzjasta sportu.

Pracował w szkolnictwie jako nauczyciel, dyrektor szkoły i wizytator. Autor książki pt. „Historia Żelechowa” - rodzinnego miasta oraz cyklu artykułów o tematyce historycznej zamieszczonych w : „Mówią wieki”.

„Traugutt w Żelechowie...” to książka dla wielu pokoleń Polaków, którzy poszukują sensu życia w świecie współczesnym pełnym chaosu, przemocy i zakłamania.

Również dla tych, którzy pełnią funkcje kierownicze, bowiem ukazany jest w niej Traugutt jako symbol moralnej czystości, bezinteresowności i oddania publicznej sprawie.

To On pięknie powiedział:

„Władza jest u nas aktem poświęcenia, a nie ambicji”

I udokumentował to czynem.

Sprzedaż książki: Żelechów ul. Aleja Wojska Polskiego 8

tel. 602 475 895

